

Felvidéki Híradó.

TÁRSADALMI és KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 4 ft. Fél évre 2 ft.
Negyed évre 1 ft.

MEGJELENK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.
A hivatalos hirdetésekért, kéziratokat pántokig kérjük beküldeni

HIVATALOS HIRDETÉSEK DÍJA:

100 szög 2 ft., ezennél minden megkezdett szög szónál 50 krral több.

Nemzeti kultúra.

A magyar képviselőház ülészaka vége felé jár s most ott nagy jelentőségű kérdések tárgyaltnak. Sorban nyilatkozott a képviselőház néhány nagyon kiváló tagja és nagy jelentőségű ügyet hoztak szövegére. Ez a magyar nemzeti kultúra ügye. Csáky miniszter programját rokonszenvesen fogadták a pártok. A kisdödvas ügyének lelkes fölkarolását és a középiskolák gyöngy-tetésének keresztülvételét hangoztatta s már magában véve ez elégséges egy évnek programjává.

Hisszük, hogy Csáky miniszter a magyar kultúrát magyar nemzeti irányban fogja fejleszteni és magyar nemzeti szellemet visz be az iskolákba, hogy ez a nemzeti szellem aztán egy erős Magyarországot teremtsen. A hiány pótlására két hang szólt föl. Nem pártkérdés volt ez, nem volt pártvita. Amit legjobban megvilágít az a körülmény, hogy a kormány-párt egy fiatal tagja is éles kritika alá vette közoktatásügyi állapotainkat és az ellenzék egy kitűnő tagja viszont tárgyalagos bírálatban mutatott rá a hiányokra.

A két beszédnek alaphangja ugyanaz volt. Kimutatták, hogy az elemi oktatás pártatlanul rossz lábon áll nálunk, bebizonyították, hogy több mint 5000 iskolában magyarul csak igen hiányosan tanítanak, hogy 800 elemi isko-

lában 4—5 év alatt a gyermekek az olvasásnál egyébre alig viszik.

Elszomorító és valóban megdöbbentő tény az, hogy két millió tanítételes gyermek közül alig 800,000 járja ki az elemi iskolákat s végtelenül leverő az a tudat, hogy van 300 község olyan is az országban, ahol egyáltalán nincs iskola.

Ezen kell segíteni a kormánynak gyorsan, a lehető legrövidebb idő alatt. Ne fordítsanak a lényegszítésre többet, mint amennyit elemi iskolák fordíthatnak. Az akademia rendelkez 2 és fél millió fölött és ennek daczára nagy dolátióval terhelik meg javára a budgetet és számtalan közoktatási mizeriánk daczára pénz jut minderre, csak iskolákra nem.

Pedig itt van eltemetve a nemzeti kultúra csirája. Ha alsóbb népoktatásunk föllendül, ha nyერünk egészség polgári elemet, az megőrizné a nemzeti aspirációkat és bátran ellenállna minden idegen befolyásnak.

Igy mindenben idegen járom alatt nyögünk. Ferde fogalmak alatt fölnevelkedett középosztályunk kicsinyléssel tekint mindenre, ami magyar, míg ellenben majmolja, ahol lehet, a külföldet, de különösen a németet.

Nemzeti nyelvünk szaturálva van mindenféle idegen szólamokkal. Társaságokban divattá vált az idegen szavak használata, az idegen divat utánzása, az idegen gondolkodásmód. A magyar tudományosság idegen

alapon épül föl s aztán még csodálkozik a magyar akademia, hogy közönségünk a merev teoriakból, száraz tantételekből álló könyvekért nem lelkesül.

Bizony mélyen rejlik itt a hiba! Hiányzik a társadalom legfelsőbb köréből a nemzeti irányért való lelkesülés, hiányzik a szellemi munkálkodásból az az esszencia, mely savát-borsát képezi minden igazán hazafias működésnek.

Ezt a nemzeti kultúrát vegye be Csáky miniszter, amúgy is rokonszenves programjának keretében és akkor aztán csakugyan lesz magyar nemzeti kultúránk.

Ha a magyar közoktatás igazi nemzeti irányba lesz terelve, minden igaz magyar szívesen nyújt a miniszternek kezét tervei keresztülvételéhez. Nemzeti kultúrát, mindenekelőtt!

A sorsjátékok és az érték-papírok.

A hazánkban és ezt megelőzőleg Auszriában is életbe léptetett új sorsjátékvény közzadásági fontossága mindenesetre, abban is keresendő, hogy a véletlentől függő hirtelen vagyon szerzést lehetetlen tenni, illetve megnehezíteni kívánja. Czélja tehát következetesen eltörölni — a szükség parancsa szerint — minden oly intézkedést, mely a hirtelen vagyon szerzést elősegítheti végpontjában pedig megfelelni ama közér-

deknek, mely a kis lutri eltörésében nyilvánul.

Hogy az új sorsjátékvény végzőleok előkészítésére szolgál, nem tagadható, mert e törvény intézkedéseivel fogva már a jelenben is megszorítja a sorsjegyek forgalmi képességet, jövőre pedig új sorsjegyek kibocsátását, — kivéven állami vagy közhasznú célokra — majdnem lehetetlenné teszi.

Figyelemre méltó intézkedéseket foglal magában a magyar törvény, különösen az igérvény üzletet illetőleg is, mely szerint igérvények csakis 100 ft névértékű sorsjegyek után adhatók ki, és ezek is csak üzleti helyiségben árusíthatók el. A törvény eme intézkedése hazánkban annál is fontosabb, mert az eddigi, mondhatni e téren z lált viszonyok mellett, számos visszaélésnék tag tere nyitottak; anélkül, hogy a tájékozatlan és megkárosított igérvény vevő teljes kárpótlást nyehetett volna.

Egészben véve az új sorsjátékvény követelménye gyanant jelentekzik a szociális alapon berendezett modern államéletnek, melyben csak a tisztességes munka párosulva az okserző takarékosággal bír jogosultsággal. Egyébiránt, a modern nyugati államokban a nálunk most e téren kezdeményezett intézkedés — már nagyon régi keletű, miert is a nyugati államokban úgy a sorsjegy, mint a kislutri vagy épen nem, vagy csak annak egyik neve áll még fen. Így például Angliában a sorsjegy és lutri — a mi fogalmaink szerint teljesen ismeretlen intézmény. Franciaországban pedig csak a községek voltak feljogosítva — kormány en

TÁRCZA.

Vallomás.

(Heine)

Lealkonyodva jön az este
Vadabbul zug az ár,
S a parton ülve nézem én
Féheren hogy tanzol a hab,
És keblem, mint a tenger, úgy dagad.
S honvágy fog el, esengve
Utánad, szende kép,
Mely mindenütt körülbeleg
És szólít mindenütt,
Mindennütt, mindennütt,
Szel-suhogásban, tenger zugásban
S a magam szive sohajtásában.

Gyenge náddal írtam a porba:
„Ágnes, szeretlek!”
De elmostak gonosz habok
Az édes vallomást,
És eltörölték.

Törékeny nádszál, omlatag fővény,
Szfétlyó hullám, már nem bízom rátok!
Már sötétebb lesz, szivem vadabb lélek!
És éres közél, Norvég vadonából
Kirántom a legsudább nyelvet
És azt bemártom
Az Átna izzó örvényébe
S e tüztől-ázott óriás-tollal
Irom fel a sötét menny-boltozatra:
„Ágnes, szeretlek!”

Majd éjjelenként föllobog
Ott fenn az örök láng-írat,
S olvassa majd a késő nemzedék
Ujjongva mind az égi szótartat:
„Ágnes, szeretlek!”

—Im—

Őri, a vén zongoramester.

Ira: Ogonovszky Ferencz.
(Folytatás.)

— No, ezért igazán kár oly nagy lármát csapni.

A báróné végig mérte szemével Haasmant.
— Fogja tárczátam Őri és nézessen. Az öreg szó nélkül engedelmesskedett. Haasmann pedig egyik ámulatból a másikba esett.

— Űgy. Ki van ön elégtve háziár? fordult a báróné Haasmannhoz.

— Ez nagyokat hajlongott.

— Egyet még, Banjék ön emberségében a szegényekkel. Azt hiszi, hogy ön nem lehet meg szegény? — s most isten önnel!

Haasmann szót sem talált mentségére s tavozott.

— Űgy kedves öregem. Most lássunk a reggelizhez. Űjjon ide mellém, tessék, tessék

A jósziív báróné a sült nagybób részét Őri tányérára rakta. Ez mohón neki fogott az evésnek. Meqlátszott rajta hogy nagyon, nagyon éhes.

— No, már most mondja meg nekem, Őri barátom, miért nem akarja ön meghíváso-mat elfogadni?

— Istencm, ön oly jó báróné, megmondom önnek az igazat. Odaadtam kabátomat annak a koldusfunak, kit látni méltóztatott, hiszen majd megfagyott szegény. Nincs szalomba való ruham.

— Hát ez az egész baj? Tárczám rendelkezésre áll. Ne szabadkozzék — én nem török ellenmondást. Most igérje meg, hogy estére megjelen nálunk.

— Igérem, méltóságos asszonyom.

— Tessék, édes öregem! Kocczintson velem! önnék nagy bújja lehet, ezt elárulja önnek szenvedő arca. Majd jobbra fordul sorsa. Eljen a remény!

— A remény? — Őri keserűen mosolygott. — Oh, az a remény! Soha senkivel sem üzött az oly család játékok mint velem.

— Egyék öregem, tessék, tessék!

— Köszönöm. Soha életemben nem esett nekem még oly jól valami, mint ez a sült.

De nem is csoda, mert van két hónapja, hogy sültet nem láttam.

— Hogyan lehet az, hogy művészte mellett ily csekélységre sem tehet szert?

— Pedig úgy van, méltóságos asszonyom. Különbön én művész aligha vagyok, mások mondják, én nem tudom.

— Tulszerénység, szégyenség, jó öreg. Nézze csak ez a szép czomb. Nó, még egy kicsit ebből a jó vörös borból!

Kocczintottak és ittak.

— Őri úr, én még itt maradok. Az ön sorsa engemet nagyon érdek. Ne tekintsen engem toladónak; kérem, beszélje el nekem előttörténetét. Elhiheti; nem pazarolja érdemetlenre bizalmát.

— Nem bánom, báróné; de előre is biztosítom, nagyon szomorú dolgokat fog hallani; mert látja, kérem, eddigi életem merő boldogtalanság volt.

— Merő boldogtalanság! erős kifejezés. Én azonban azt hiszem, eléggé kiérdemeltem bizalmát, hogy multjába beavasson. Bészéljen hát, beszéljen ön öregem, most már nem engedhetek; hiszen én nem tehetek róla, hogy én is kíváncsi vagyok, mint valamennyi nememhez tartozó földi lény. Aztán ki tudja, nem lesz-e jó, ha én mindent megtudok.

A báróné teletöltö a poharakat. Őri látogatója egészségére ürité a magáét s így szólott:

— Istencm, istencm, mindent megteszek az ön kedvéért báróné, mert hiszen ön oly jó. Őri kisné gondolkozott s aztán beszélni kezdett:

— 34 évvel ezelőtt, egy reggeli órában, azon a ponton álltam, hogy végkép leszámoljak az életem. S miért? — azért mert nómét és egyetlen fiamat rabolták el tőlem. Oh, hogy én még csek!

— Nejét és fiát? — szólit csodálkozva a báróné.

— Igen, tessék csak engemet meghallgatni. Ha untatom, kérem, méltóságos szólni; mert az én történetem igazán nagyon szomorú.

— Nem, nem, engem nem untat.

Folytassa!

A báróné meg Őri is mélyen elgondolkoztak. Hogy a bárónéknak mi oka volt a mély gondolkozásra, — azt majd meglátjuk később.

— Mondom tovább — szólit Őri. Hol is hagytam csak el? Ez a jó bor kissé megzavarta fejemet. Igen — megfosztottak nómától, attól az anyagtól, meg egyetlen fiamtól. Hogy meg nem örültem, az igazán isten kegyelme volt.

— Szegény öreg, ön nagyon, nagyon szenved Batorság! Túrje békével és férfiasan, mit önre mért a sors és ne felelde, hogy a gondviselés útjai csodálatosak.

— Nekem is erős hitem az, hogy addig nem halok meg, míg szeretteimet viszont nem látom. Mindenkéllött el kell mondanom, hogyan jutottam én nőhöz és gyermekhez, 24 éves voltam. Parisban végeztem a zenédét. A legszebb reményekkel léptem az életbe. Itt, hazám fővárosában léptem föl legelőször nyilvánosan. Tapsvihár és dícséret kísérte játékomat. Fényes urak, előkelő művészek és játvészök siettek velem kezét szorítani. Nem tudom felelni azt az édes mámort, mely első fellépésem után álomba ringatott. Másnap rólam beszélt a főváros, velem foglalkoztak a lapok... Kíváncsi ültem, mikor egy bérszolga levelet nyujtott át. A levél tartalma ez volt:

„Művész Úr!”

Nagyon lekötölte, ha ma délelött 10 és 11 óra közt látogatásával megtisztelné. Lakásom: Korona vendéglő, 1. emelet 1. ajtó.

Báró Lóris Arthur kamarás.

A klevi delegáció Madróról Pal túrócszt. mártóni ügyvédét az oroszgyűlék Oroszországon kívül való hathatós előmozdítását tiszteletbeli tagjává választotta. E kitüntetés ellégé jellemzi a nemzetiségi párt törekvéseit.

Majális. A selmezbányai kir. kath. nagygyűlésnek az idei nyári mulatságát június hó 4-én fogja a Csökligetben megtartani, melyre a t. szülők és a n. é. közönség tisztelettel meghívattak. *A rendezőség.*

A sorozás. Mint már lapunkban jeleztük is, a sorozás Túrócszt.-Mártonban a jövő héten, szerdán veszi kezdetét, Stubbyán pedig a jövő hó 5-én.

Halálkozás. Schuszer Mór, Schuszer Saralmonnak a znióváraihoz közalapítványi uradalmi vendégül bérleljének legidősebb fia, ki Hercegovinában kincstári erdész volt, több heti szenvedés után Hercegovinában meghalt.

Túrócszt.-Márton Rózsahegy ellen című közleményünkre vonatkozólag Rózsahegy város előjáróságától a következő nyilatkozatot kaptuk: F. évi 21. sz. beces lapjának »Külföldiek« rovatában foglalt, s »Túrócszt.-Márton Rózsahegy ellen« cím alatti közleményére vonatkozólag szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy Szalva Károly, volt klenczi tanító nem Rózsahegy mezőváros, hanem Lykava község határában telepedett le. Ez oknál fogva hiv. tisztelettel van szereztenek felkérni, sziveskedjék jelen észrevételünknek beces lapjában legközelebb helyt engedni. Kelt Rózsahegy 1889. évi május hó 19-ik napján. *Króner Lipót, vár. jegyző Klímko József, városi bíró.*

Sztrájkfőle. A hodrusi Sötétvágtrna bányamunkásai szokott módon: a túrócszt.-mártoni tót lapok útján értesülvén a világ folyásáról, figyelmeiket a német bányászok sztrájkja sem kerülte ki. Akadt közöttük csakhamar néhány meggondolatlan cselledő fiú, ki ittás fővel erősen hangoztatta sztrájkoló szándékát s nyomatékul néhány helyen a sineket is felszaggatta. A rendelkezés mulatságnak azonban drágán adták meg az árát, mert másnap valamennyi kihágó el lett a munkából bocsátva.

Talált kincs. Mosócson egy pince ásása közben 650 darab régi ezüst pénzt találtak, melyek a rajtuk olvasható évszám szerint XIV. századból valók. Tudósításunk nem szól arról, hogy mi történt a talált kincessel.

Egy állítólagos baptista próbált Selmezbányán szerencsét az alsóbb néposztályban téve látogatásokat. Reményében azonban nagyon csalódott, mert egyetlen egy tagot sem nyerhetett meg felekezetének a hitökben erős katolikus és protestáns hívek közül.

Juniális. A bírőczi ág. ev. iskola június hó 10-én a cserfaligetben junialist rendez.

Egy miniszteri rendelet. A vallás és közokt. miniszter közelebbi rendeletet bocsátott ki, mely elrendeli, hogy úgy az önálló, mint a polgári iskolákkal kapcsolatos középkereskedelmi iskolák tanáira, tanulóira, valamint a felszerelésre nézve a középiskolai rendtartás az irányadó.

Pécs Antal ny. miniszter tanácsos és országgyűlési képviselő a körmöczbányai magyar egyesületnek 10 forintot ajándékozott, a miért nevezett egyesület neki köszönetet szavazott. *A z e l n ö k.*

Dr. Tóth Imre bányaker. főorvos a selmezbányai természetudományi tarsulat utóbbi ülésén imént tartott előadást a selmezbányai vízvezetékéről és pedig ezutal is higiénikus szempontból. Az érdekes előadást jövő számmunkán ismertetjük.

A keleti expresszovonat, mely Berlinből indul Ruttkán át Budapestre, először június 5-én indul Berlinből 12 óra 5 perczkor, Budapestre érkezik másnap délután 1 óra 15 perczkor. Az expresszovontat hetenként egyszer szerdán indul Berlinből; a visszafelé való utazás pedig Berlinbe minden szombat délután 3 óra 35 perczkor lesz. Vidékünkön Ruttkán, Stubbyán, Körmöczbányán és Zólyomban áll meg az expresszovonat.

A vasárnapi munkaszünet. Túrócszt.-Márton tevékeny bírása, Kohut János, mint haljúk, közelebb a vasárnapi munkaszünetet

behozatalát akarja kezdeményezni. A vasárnapi munkaszünetet már igen sok városban behozhatók s nálunk is üdös eredménnyel lesz a közmorálra, azért hiszük, hogy a megyei hatóságok is pártolni fogják a terv keresztül vitelét.

Uj menetrend. A magyar államvasutak vonalain június hó elejével új menetrend lép életbe, vidékünket illetőleg azonban semmi fontosabb változás nem lesz.

Turistikaalkodás. A szép idő százával csajlja ki a selmezbányaiakat a közeli kiránduló helyekre, melyeknek szépségét a Szitnya-egylet turistai ismerteték meg az utóbbi években. Most különösen a Gedeon-tárna a célpont, hova ki kirándulnak, melynek végleten aléiban a puha bányász szőnyegen órákon át sétálhat a gyengébb és a nélkül, hogy elfáradna. Ezek a kirándulások mintegy előkészítők a Szitnya-hegyeknek, melyek ezután következnek majd, s előre láthatólag gyakoribbak s népesebbek lesznek az előző éviéknél.

Giapyju-vásár volt pénteken és szombaton Túrócszt.-Mártonban, melyen úgy a vendők, mint az eladók szép számban jelentek meg. A giapyju ára régi mázsánként (56 kgr.) 66—75 frt volt.

Vakmerő cigányok. E hó 19-én a túrócszt.-mártoni csendőrség Korbély Alajos-és Necsák Jánosból álló járőre arról értesült, hogy Matula György bisztrickai lakos pajtáját az nap a reggeli órákban feltörték. A tettesek a pajtába magukkal vitték egy Korbély András udvaráról ellopott négy ágú vasvillát is, hogy azt esetleg fegyverül használhassák. A pajtából két fiatal bírtok lopak a 8 frt. értékben. A pajták körül s a búzak között mezitelen lábak nyomai voltak láthatók, melyek elvezettek egész a Szent-Péter község határában tanyázó cigányok gyűnjőjéig. A károsult fia előbb érkezett a cigány gyűnházokhoz, hogy azok lakóit szemmel tartsa, de Chuchur János cigány megróhanta és súlyosan megverte őt. A vakmerő cigány az oda érkezett csendőröknek is ellenszögült s midőn azok a gyűnyhő motózáshoz fogtak, Korbély csendőrnek megragadta a szuronyát, mire ez kiragadta a szuronyt a cigány kezéből s jobb arcába, Necsák pedig bal oldalába dofte a szuronyt. A cigány erre visszatörtöt, társai azonban fejszéikkel, kalapacsokkal siettek segítségére, de a csendőrök bátor fellépésére visszarettentek, mire Chuchur vasra verték s bekisérték a túrócszt.-mártoni járásbíró-sághoz.

Megszűnt hivatal. A znióváraihoz közalap. uradalom tisztartói hivatala közelebb megszűnt s az uradalomhoz tartozó fölbitrők kezelése is Akantisz Rezső érdemes terre bízott. Szibelt László tisztartó és Gállik Kálmán ellenőr már el is távoztak új állomásaikra, az előbbi Buziásra, az utóbbi pedig Pécs-Váradra.

Gyanus pecsenye. Ursziny János túrócszt.-mártoni mérsaros e hó 20-án reggelre kelve vágóhidját feltörve találta s e mellett arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy onné 40 kg. húst, mely a marha elejéből volt, elloptak. Gyanúja egy gazdára irányult, ki a vágóhid közelében szántott az ellőtte való nap. A gyanút megerősítette a gyanúsított gazda cselédje is, ki azt is elárulta, hogy gazdjára másnap egy társasággal kirándulásra megy s a hús már be is van pakolva. A csendőrök a káros kísértében meg is lepték a 11 tagból álló kiránduló társaságot, melynek pecsenyéjében a károsult mérsaros ellopott húsja ismert rá, mert ez is a marha eleje volt. A vizsgálat folyamán azonban csak az tűnt ki teljes bizonyossággal, hogy a lefoglalt marhahús valósággal a marha elejéből van, de, hogy az csakugyan az Ursziny 40 kg. hús-e, még nincs bebizonyítva.

A női hajról érdekes méresek közöl egy bécsi lap. E szerint a szőkének napjában 140,000 hajszálal kell felsűlnök, a barnának mintegy 109,000 szálal, a feketeének 102,000 és a vöröshajúaknak mar csak 88,000 szálal. A mint hőlgyeink aligha tudták, hogy szall kell düz friuzárikhoz, ugy a legkevesében gondolnak, hogy 65—80, sőt a vilagos hajúak 100 kilométernyi haját tornyoznak fejükre. Egy-egy sötét hajszál elír 10—20 dekat, világosabb 4—5 deka súlyt, anélkül, hogy elszakadna: a haj csak megnyúlik, azután megint összehúzódik.

A köszénhamu használata. A köszénhamut ma még általában kevésbé látjuk használni, pedig annak is igen jó hasznát lehet venni, s miután sok helyen, főleg gyárak közelében nagy mennyiségben kapható, elmondjuk használhatóságának néhány módját. A kötött talajjal bír kertekben, ha 6—7 centiméter vastagra megborítatjuk vele a földet s az alá ásatjuk, a talaj kötöttségét az nagy mérven gyengíti s ennek folytán abban minden termény jobban diszlik. E munkának természetesen őszszel kell megtörténni. Egyszeresedn kipusztítja az a kert; csigát és földi giliszta is. Epen ily szolgalatot tesz a szántóföldnek is a kötött és elsavanyodott talajoknál, ha 8—10 centiméter vastagságban a földre hordatik s alá szantatik. Ezt minden 2—3 évben sikerrel lehet megtenni. Az elsavanyodott mohos réteket meg 5 centiméter vastagra kell azzal meghordani s azonnal az első évben eltávolítani a moh s nagy része a savanyu füveknek is s helyette más jó minőségű füvek lépnek fel.

Süketeknek. Egy személy, ki egy közönséges szer által 23 éves sükettség és fulúzgásból gyógyult ki, készséggel szolgal azon szer leírásával mindenkinek, ki hozzá fordul. Cím: NICHOLSON H. J., Wien IX. Kolin-gasse 4.

TANÜGY.

A túrócszt.-mártoni állami iskolák évszázó vizsgálatának sorrendje: Május hó 27-én, d. e. és d. u. a középkereskedelmi iskola III. osztálya; június hó 13-án, d. e. az elemi fiúiskola I—IV; június hó 15-én, d. e. az elemi leányiskola III—IV. osztálya; június 17-én, d. e. és d. u. a középkereskedelmi iskola III. osztályának szóbeli érett ségi vizsgálata; június hó 18-án, d. e. a fiúiskola, d. u. a leányiskola hittani vizsgálata; június hó 19-én, d. e. és d. u. a polgári fiúiskola I. és II. osztálya; június hó 21-én, d. e. és d. u. a polgári fiúiskola III. és IV. osztálya; június hó 22-én, d. e. és d. u. a polgári leányiskola I—IV. osztálya; június hó 24-én, d. e. és d. u. a középkereskedelmi iskola I. osztályában: magyar ny., áruismeret, kereskedelemis, számtan; II. osztályában: számtan, kereskedelemis, magyar ny., könyvtel; június hó 25-én, d. e. és d. u. a középkereskedelmi iskola I. osztályában: német ny., történelem, természettan, könyvtel; II. osztályában: áruismeret, francia ny., német ny., történelem; június hó 26-án, d. e. az elemi leányiskola I—II. osztálya; a középkereskedelmi iskola I. osztályában: francia ny.; II. osztályában: alkotmánytan; június hó 27-én, d. e. 9 órákor a tanév befejezése s a bizonyítványok kiosztása. Túrócszt.-Mártonban, 1889 évi május hó 25-én. **Boldis Ignác,** igazgató.

IRODALOM.

Jókai Mór legújabb regénye: »A léleki domos« szintén abban a füzetes vállalatban jelenik meg, melyet Révai testvérek »Jókai Mór újabb regényei« cím alatt ezölték két évvel megindítottak és melyből eddig már 88 füzet jelent. A lélekidomárnak 10. és 11. füzet az, mit e kitűnő regényből most legutóbb kaptunk és önkéntelenül is a borítékra nyomatott ismertetés kivonatát kell idéznünk, mely leghevesebben tükrözi vissza magát a regény tartalmát is. »Hatalmas eszmék, gyönyörű gondolatok, felruházta a legszebb késséggel, mit egy a műszaktól megadott tól megteremtett. Gyönyörű olvasmány, mely tovaragad minket, mint az ár, de oly remek tájakra visz bennünket, hogy nem birunk azoktól megvalni. Kimagasló alkotása annak a magaróptú képzeletnek, mely legkisebb vonásában is fényes képet nyújt, — bámulatos egész, melynek részecskéi gyönyörök, kápráztatva fényükkel, de azért nem gyorsan muló hatást teremtve... Szórol-szóra igaz, olvasson el bárki is a most előtűnt fekvő két füzetből huzt sőt saját nézetének fogja a fenirtakat elismerni.

Hogy a kiadók mellett is szóljunk valamit, hat újra csak a borítékról nyomatjuk le a következő sorokat, ha mindjárt nem ugyanazon értelemben. Jókai I. legújabb regényének füzetes kiadást életrevaló gondolatnak kell tartanunk, mert azért, mintha

minden magyarul olvasó ember, ki könyvekre költ, az kötetekben is meg nem szerené, — de főleg azért, mert ez által Révai testvérek módot nyújtanak a legszegegyeb embernek is a mű megszerzésére és megszűntetik a panaszt, hogy magyar könyvet nem lehet venni, mert nem birjuk megfizetni. A kiadóhivatal, mely szivesen küldi meg a füzeteket 20 krajval egyenkint is, Budapest, IV. váci-utca 1. szám alatt létezik.

Mikszáth Kálmán összegyűjtött munkáinak

Révai testvérek által megindított, rendkívül diszes, füzetes kiadásból már a 6. és 7. füzetek küldte meg nekünk a magyar szépirodalom fejlesztése körül valóban fáradságtalan tevékenységű kiadóhivatal (Budapest, IV. váci utca 1.) Örömmel látjuk, hogy a füzetek csekély száma, de annál vasokban formája mellett a mostani 6. füzetben már az összes munkák II. kötete: »Az apró gentry és a nép« veszi kezdetét. Lehetetlen akkor, midőn e vállalatot, mely a legjelesebb magyar humorista összes műveit tartalmazza, mindenkinek a legmelegebben ajánljuk, egyidejűleg idéztekpen ide is azt nem vonni azt a pár sort, mit maga Mikszáth mond e kötetbe bevezetésében: »Azt olvasóhoz — a nem olvasókról« cím alatt. »Míg a terített fehér asztal görnyed a csemegétől s míg a kisebbiben, a zöld asztalon ütik az alsót a királylával, addig nem volna szabad üresen állnia a könyvszalmak sem...« Bizony nem. A midőn a legszerényebb bőségű tárcza sem éri meg, ha 3 hetenkint 35 krt költ oly füzetet, mely Mikszáth 2—3 elbeszélést tartalmazza, a midőn alig 3 firtért remül bekötve egy teljes Mikszáth kötet válik tulajdonunkká, a midőn alkalmunk van most a magyar irodalomban páratlan gyorsasággal első helyre emelkedett, általános kedvelt, minden sorában élvezetes írásokkal és szemek is szentesítő egyforma kiállításban lassankint, minden nagyobb pénzbeli áldozat nélkül megszerezünk, ezt az alkalmat ne mulassza el senki sem, hadd lássák Révai testvérek, hogy a jó magyar könyvnek van ám közönsége.

A »Mátyás Diák« című legolcsóbb képes magyar éleláp, amely hetenkint csütörtökön jelen meg, mindinkább lendületet vesz s máris kedvezve lapjává vált a közönségnek. És ez természetes is, mert a gondosan szerkesztett s pompás illusztrációkkal bíró éleláp — a mint a legutóbbi számból is meggyőződünk — teljesen megfelel a magasabb igényeknek is. Hazaifás érzület nyilvánul a lap minden sorából s sztrájkja erősen ostorozza a közállapotokat. A »Mátyás Diák« ugy politikai, mint társadalmi kérdéseket érint s a mellett, hogy aktuális, bőven ad adomákat s tréfás történeteket is. Rendesen melléklettel jelen meg s ezáltal ugy a képek mint a szöveg tekintetében egyenlő a többi élelápokkal, noha előfizetési ára éppen felényi. Negyeddé előfizetési díja csak 1 forint. A kiadóhivatal (Budapest, hsid-utca 9. sz.) készséggel küld mutatványsságot. Talán szükségleten is mondani, hogy a »Mátyás Diák«-ot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Ország-Világ.

Az »Ország-Világ« e legnagyobb és legszebb magyar képes és szépirodalmi lap, mely **Benedek Elek** gondos szerkesztésében évről évre nagyobb kötetűvel jelenik meg, ismeretterjesztő közönségnek és a felvilágosult közönségnek, a nép részére. »Nők Világa« ezimén egy gondosan szerkesztett rovat mellett számos divatkép, divatleírás, háztartási közönségnek, s egyéb népszerű érdeklő apróságok vannak közzéve.

Az »Ország-Világ« előzőtti évenként hat névesszi becsüli fény- és színnyomatú emlékképet kapunk s ezankivül minden évben jelen meg külföldi képes lapok példákára egy rendkívül ünnepi szám, melyet még nem előfizettek csak 50 krtért szereshetnek meg, a következők egy év előfizetők is ingyen csapják egész éven át. Ilyen volt 1888-ban a karaszonyi ajándékok által ünnepi szám, mely a képről-höz ötven írta tagjának arcafényét küldi s ugyanazok nagyrészt dolgot, névadásnak hasznomsával. Megjegyezzük, hogy a nagyrészt számhoz a benne lévő művészi képeknek kívül (Litzner-Mayer, Kaibachból stb.) egy nagyszámú színnyomatú emlékképet is volt csatolva. (Thunau: »A szerelmek tavasz«) szövekvül egy csinos újság szorgozta, s hogy e számot ugy követeljen a kiadóhivatalnak, mint bármely háza könyvkereskedő számára meg lehet rendelni. Közönségnek néhányk nevének e szám közönségnek adott képviselői közül. Nevezetesen: Jókai, Ocskóthy, Mikszáth, Vadai, Podmaniczky,

